

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/45/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320200295
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5320200295.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. I., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, so sídlom Matičné námestie 1617, Čadca, dieťa rodičov: matka - I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX/X, F. a otec - C. S., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX/XX, F., o návrhu otca na zníženie výživného a návrhu kolízneho opatrovníka a matky na zvýšenie výživného, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4P/5/2020-72 zo dňa 30.7.2020 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Čadca č.k. 4P/5/2020-81 zo dňa 31.8.2020, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e vo výroku (I.) o zamietnutí návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletému O. I., nar. X.X.XXXX.

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í vo výroku (II.) o zvýšení vyživovacej povinnosti tak, že:

- otec je s účinnosťou od 30.7.2020 povinný prispievať na výživu maloletého O. I., nar. X.X.XXXX, zvýšeným výživným v sume 165 eur mesačne, splatným vždy do 15. dňa toho-ktorého kalendárneho mesiaca k rukám matky;
- vo zvyšnej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietajú;
- tým sa mení rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 10P/6/2016-56 zo dňa 24.6.2016.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) zamietol návrh otca na zníženie výživného (výrok I.) na maloletého O. I., nar. X.X.XXXX zo sumy 150 eur na sumu 50 eur mesačne. Súčasne - výrok II. - zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého s účinnosťou od 30.7.2020 na sumu 200 eur mesačne.

2.Súd prvej inštancie v rámci skutkového a právneho vyhodnotenia veci konštatoval, že (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine, ďalej len ZoR) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Porovnaním relevantných okolností v čase posledného rozhodnutia o výživnom s aktuálnym stavom následne dospel k záveru, že je v konaní preukázaná podstatná zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktorá (zmena) odôvodňuje zvýšenie výživného a naopak z dokazovania nevyplývalo, že na strane otca došlo k tak zásadnej zmene pomerov (ním nezavinenej), ktorá by odôvodňovala zníženie výživného.

3.Pokiaľ ide o dieťa, považoval okresný súd zvýšenie o 50 eur po 4 rokoch za minimálne. Zohľadnil pritom aj skutočnosť, že sa zmenili pomery otca, ktorý je ženatý a má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu. V opačnom prípade by bol zvýšil výživné o 100 eur (na sumu 250 € mesačne).

Za podstatnú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa vyhodnotil prioritne uplynutie doby 4 rokov. V dôsledku toho namiesto 13-ročného žiaka ZŠ ide o študenta strednej školy v Kysuckom Novom Meste, odbor elektrotechnika, s čím sú zvýšené výdavky s dochádzkou, štúdiom, oblečením, obutím, jedlom, hygienou (ide o vek blízky dospelému človeku). Zvýšené sú ďalej náklady na voľnočasové aktivity (vodičské oprávnenie, šport, fitness, bicykel, lyžovanie). Poukázal tiež na valorizačnú klauzulu - nárast cien za dobu 4 rokov od posledného určenia výživného.

4. Následne súd prvej inštancie uviedol, že matka má dieťa v osobnej starostlivosti od jeho narodenia (X.X.XXXX), t.j. po dobu 17 rokov, pritom je ťažko zdravotne postihnutá. Má cukrovku, zvýšené náklady s diétnym stravovaním, je teda ťažšie pracovne uplatniteľná. Napriek tomu doštudovala strednú zdravotnícku školu, a po väčšinu uvedenej doby (17 rokov) pracovala, pokiaľ to bolo možné. V roku 2016 (v čase posledného rozhodnutia) už mala druhé dieťa vo veku 6 rokov, mzdu 430 €, kompenzáciu ŤZP 65,43 €, žila v spoločnej domácnosti s S. N., ktorý mal príjem 460 €. Menovanému prispievala 87 €, pričom jej vypomáhali rodičia, náklady na domácnosť v tom čase mesačne predstavovali: elektrická energia 14 €, náklady spojené s užívaním bytu 60 €, úver 41,40 €, internet 13 €, čistiace prostriedky, hygienické prostriedky 30 €, strava 100 €, spolu 248,40 €.

5. Aktuálne sa u maloletého podstatne zvýšili náklady na ošatenie, obuv, hygienické potreby z dôvodu fyzického rastu. Mesačne ošatenie predstavuje 30 €, obuv 50 €, hygienické potreby 20 €, školské potreby 30 €, stravné lístky 20 €, zdravotná starostlivosť, vitamíny, lieky 50 €, záľuby, voľnočasové aktivity, športové pomôcky 25 €, vreckové 10 €, strava 50 €, štvrťročne poisťka 3 €, výdavky spolu 288 €. Matka je invalidná, miera poklesu pracovnej schopnosti tvorí 55 %, vynakladá zvýšené výdavky na stravovanie - diétu a inzulín. Spláca 50 € náhradné výživné, t.č. je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, poberá dávku v nezamestnanosti 172,40 €, ktorej výplata onedlho zanikne. Ďalej poberá invalidný dôchodok v sume 196,90 €. Platí pôžičku 56,85 € na prerobenie detskej izby v roku 2016, úrazové poistenie obidvom deťom s ošetrovaním, na elektrickú energiu prispieva partnerovi 40 € mesačne. Poberá výživné 150 € mesačne. Mesačné náklady na domácnosť a bývanie tvoria elektrická energia 40 €, úver 56,85 €, paušál 24 - 34 €, čistiace prostriedky a hygienické potreby 50 €, strava minimálne 300 €, poistenie, šetrenie Q. N. 24,34 €.

6. Vo vzťahu k otcovi súd prvej inštancie konštatoval, že tento od narodenia dieťaťa nezmenil nevhodný spôsob života. Na rozdiel od matky nemá dieťa v osobnej starostlivosti, môže teda čas využiť na zvýšenie príjmu. Obdobne, je v porovnaní s matkou zdravý, napriek tomu nedoštudoval, bez vážneho dôvodu nepracuje, aj keď má zodpovednosť za výživu dvoch maloletých detí. V čase rozhodovania vo veci 5P/25/2004 bol nezamestnaný, evidovaný na úrade práce od 30.8.2002 do 15.2.2004, vyradený na vlastnú žiadosť. V čase rozhodovania vo veci 5P/33/2005 podnikal, žil s matkou, štúdium ukončil predčasne, podľa jeho tvrdenia z dôvodu, že jeho matka nemala na to, aby ho užívala a doštudovala. U matky pracoval len do marca 2006 za 7 000 Sk mesačne. Odvtedy bol väčšinou nezamestnaný, ale nebol zaevidovaný ako nezamestnaný, čo súd vyhodnotil ako nezodpovedný prístup k plneniu vyživovacej povinnosti. V čase rozhodovania vo veci 5P/44/2017 o návrhu na zníženie výživného, ktorý bol zamietnutý, neplatil výživné, matka poberala náhradné výživné. Otec bol trestne stíhaný za neplatenie výživného (2T/41/2016), nedoplatok doplatil, trestné stíhanie bolo zastavené. Samostatne zárobkovo činnou osobou bol od 1.7.2016 do 30.6.2018 (2 roky). Zamestnancom Pejko Taxi bol od 16.8.2017 do 21.11.2017.

7. V čase rozhodovania vo veci 11P/87/2018, v ktorom bol návrh na zníženie výživného zamietnutý, už mal manželku aj druhé dieťa, teda v porovnaní s aktuálnym stavom už vtedy išlo o zmenu pomerov podľa § 78 ods. 1 ZoR, ktorá bola vyhodnotená tak, že návrh bol zamietnutý. Otec teda nemôže túto skutočnosť opakovane tvrdiť ako zmenu pomerov. Návrh bol zamietnutý z dôvodu, že sa otec sám vzdal príjmu, ktorý dosahoval a to vo výške 760 eur čistého. Z potvrdenia Volkswagen Slovakia, a. s., Bratislava vyplýva, že pracoval od 15.3.2018 do 21.8.2018, z dôvodu absencií sám rozviazal pracovný pomer. Nie je pravdivé tvrdenie otca, že z dôvodu exekúcií. Ani z potvrdenia pôvodného zamestnávateľa, ani z potvrdenia aktuálneho zamestnávateľa nevyplýva, že by mal zrážky zo mzdy. Konanie vo veci 4P/5/2020 o zníženie výživného začalo dňa 4.2.2020, pritom vo Volkswagen Slovakia, a. s. ukončil pracovný pomer už 21.8.2018, ale bez evidencie na úrade práce, sa zamestnal v HiTECO SLOVAKIA s. r. o. až od 2.12.2019, teda po 1 roku od ukončenia predchádzajúceho pracovného pomeru. Vlastným zavinením sa teda nezaevidoval ako nezamestnaný na úrade práce.

8. Taký prístup k plneniu pracovných povinností a plneniu zákonnej vyživovacej povinnosti vyhodnotil okresný súd ako nezodpovedný. Rovnako za nezodpovedný označil aj prístup k plánovanému rodičovstvu. Nie je preto možné, aby dlhodobo presúvať svoju vyživovaciu povinnosť na matku.

9. Vychádzajúc z opísaného súd prvej inštancie dospel k záveru, že (§ 75 ods. 1 ZoR), otec sa sám pripravil o príjem 760 € čistého mesačne, ktorý mohol dosahovať. Mesačné náklady maloletého O. spolu tvoria 352 €, k tomu alikvótna časť nákladov na spoločnú domácnosť. Matka sa osobne stará o dieťa 17 rokov sama, rovnako aj o spoločnú domácnosť dieťaťa, preto časť vyživovacej povinnosti platí naturálne. Prejudiciálne teda určil vyživovaciu povinnosť matky v rozsahu 1/3 zo sumy 352 € = 117 € a otcovi ju stanovil v rozsahu 2/3 zo sumy 352 € = 234 €. Nakoľko matka a kolízny opatrovník žiadali výživné zvýšiť na sumu 200 €, zvýšil výživné v tomto rozsahu. Zvyšná časť 34 € a nezapočítané náklady dieťaťa na spoločnú domácnosť predstavujú zohľadnenie zvýšených nákladov otca na výživu druhého dieťaťa.

10. Okresný súd dodal, že otec môže časť vyžiť na prácu v druhom zamestnaní, resp. v zahraničí tak, aby splnil obidve vyživovacie povinnosti. Výživné dieťaťa má pritom prednosť pred výživou samotného otca (§ 62 ods. 5 ZoR). Zároveň podľa § 62 ods. 5 a § 75 ods. 1, 2 ZoR (všetky ustanovenia citované v napadnutom rozsudku) súd nebral do úvahy výdavky otca, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, ani neprímerané majetkové riziká, ktoré na seba otec dlhodobo berie na úkor vyživovacej povinnosti voči dieťaťu (exekúcie, trestné stíhanie, neúspešné podnikanie a s tým spojené dlhy, pôžičky a pod.). Konanie otca je v rozpore s dobrými mravmi a na úkor plnenia jeho zákonnej vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu. Zvýšená vyživovacia povinnosť otca zodpovedá minimálnym potrebám dieťaťa a je v možnostiach a schopnostiach otca také výživné platiť z príjmu 760 € čistého, o ktorý sa sám pripravil, zvlášť, keď ide o mladého, zdravého muža produktívneho veku.

11. O trovách konania súd rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 CMP tak, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

12. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec maloletého a domáhal sa vyhovieť žiadosti o zníženie výživného. Primárne namietal, že si nemôže dovoliť platiť tak vysoké výživné. Pokiaľ sa ho súd pýta, prečo nemá dve práce, je to z dôvodu, že má novú rodinu, na ktorú má tiež nárok. Keby mal dve práce, nemal by ani chvíľku času na svoju rodinu. Jeho vymeriavací základ v terajšej práci je 757 eur hrubej mzdy a po odpočítaní nákladov na bývanie (prenájom), hygienické potreby, strava, oblečenie pre seba, manželku a syna, úver, exekúcie, im neostáva nič na živobytie.

13. Odvolateľ ďalej namietal, že kým v rámci jeho finančnej situácie sa prihliada aj na príjem jeho manželky poberajúcej rodičovský príspevok, nie je mu zrejmé, z akého dôvodu sa neprihliada na príjem partnera matky. Nesúhlasí ani s vyúčtovaním mesačných výdavkov zo strany matky maloletého, a to ohľadne paušálu vo výške 34 eur mesačne, nakoľko on si musí kupovať kredit 6 eur raz na tri mesiace, ďalej ide o položku šetrenie Q. N., v ktorej spojitosti vytyka, že pokiaľ má šetriť druhému synovi matky, prečo nešetrí pán N. jeho terajšiemu synovi. Za neprímeranú považoval čiastku 50 eur mesačne na obuv pre akékoľvek dieťa. Poukázal tiež na to, že matka napriek tvrdenej zlej finančnej situácii dáva synovi 20 eur vreckové. S pravidelnými mesačnými výdavkami podľa odvolateľa nesúvisí vyúčtované ZRPŠ, školské potreby 30 eur, zdravotná starostlivosť 40 eur. V tejto súvislosti dodal, že syn nemá žiadne zdravotné problémy a nenavštevuje teda žiadneho lekára každý mesiac. Obdobne položky ako školská družina, magnetická rezonancia, chránič matracu, prestieradlo a podobné nesúvisia s mesačnými výdavkami.

13. Matka ani kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

14. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario, za súčasnej aplikácie § 219 ods. 3 CSP a § 378 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie čiastočne (čo do výroku o zamietnutí návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti) potvrdil podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny a vo zvyšnej časti zmenil podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 388 CSP tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

15. Súd prvej inštancie východiskovo náležite vymedzil relevantnou právnou úpravou vyžadovanú podmienku - zmenu pomerov - za splnenia ktorej môže dôjsť k zmene skoršej súdnej úpravy vyživovacej povinnosti.

16. Následne v okolnostiach/konkrétnostiach súdenej veci (okresný súd) správne vyhodnotil/označil skutočnosť - nárast výdavkov na strane dieťaťa spojených s vyšším vekom (v čase predchádzajúcej úpravy 13 rokov, aktuálne 17) a nástupom stredoškolského štúdia - ktorú považoval z pohľadu

aplikovaných noriem za kvalifikovanú zmenu pomerov. Uvedené skutočnosti napokon otec ani nespochybnil.

17. Dôvodne tiež súd prvej inštancie pristúpil k aplikácii inštitútu potenciality príjmu výživou povinnej osoby - otca, keď tento svoj postup presvedčivo vysvetlil podrobnou chronológiou vývoja okolností zárobkovej činnosti otca a rozhodovacej činnosti vo veci maloletého O.. Opísané východiská v plnom rozsahu opodstatňujú záver, ku ktorému okresný súd dospel, t.j. nasvedčujú nezodpovednému prístupu otca k plneniu predmetnej vyživovacej povinnosti. Obsah spisu totiž nedáva možnosť vysloviť iné, než súdom prvej inštancie prezentované konštatovanie o neakceptovateľnom postoji otca k udržaniu pracovného pomeru a príjmu z neho. Uvedené následne korešponduje zákonodarcom predvídanému zámeru uplatnenia predmetného inštitútu (potentiality). Napokon, okresný súd jednoznačným/presným spôsobom vymedzil aj príjem, z ktorého potenciality - možnosti dosahovania otcom (keďže tento sa ho bez ospravedlniteľného dôvodu vzdal) - vychádzal a to príjem dosahovaný u zamestnávateľa Volkswagen Slovakia, a.s., Bratislava vo výške 760 eur (netto) mesačne.

18. Ani rozoberanú okolnosť ohľadne svojho nežiaduceho postoja k vyživovacej povinnosti otec neučinil v rámci odvolania spornou, t.j. bez „odozvy“ ponechal určujúcu konštrukciu, že sa bezdôvodne vzdal dosahovaného/poberaného príjmu. Predmetná skutočnosť pritom nemôže byť (ako dôvodne uviedol okresný súd) vykladaná/hodnotená v neprospech výživou oprávnenej osoby - maloletého dieťaťa, preto je súd, za zistenia takejto okolnosti (bezdôvodného vzdania sa príjmu), oprávnený vychádzať pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti nie len z reálne dosahovaného príjmu (tu z aktuálne poberaného príjmu), ale práve z príjmu, ktorý by výživou povinná osoba, pri riadnom (dôvodne/legitímne očakávateľnom) prístupe k svojim povinnostiam dosahovala (ako to učinil okresný súd). Bez právnej relevancie teda ostáva argument otca o výške jeho súčasného príjmu (v Hiteco Slovakia s.r.o.).

19. Následne sa však odvolací súd - pri nezmenených skutkových záveroch ustálených okresným súdom - čiastočne odchytil od jeho právneho záveru, keď za zvýšenie výživného reflektujúce zistené skutkové okolnosti ako i relevantné zákonné kritériá (schopnosti/možnosti povinného a odôvodnené potreby oprávneného) považoval nižšiu čiastku než okresným súdom určených 200 eur mesačne. Napriek správnosti určujúceho záveru (viď bod 17 tohto odôvodnenia) totiž nie je úplne objektívnou požiadavka, aby otec pri dosiahnutom stupni vzdelania a aktuálne vykonávanej práci v trvalom pracovnom pomere (na „plný úväzok“) v súčasnej dobe bol bez ďalšieho schopný získať ďalší príjem. Obdobne nemožno jednoznačne súhlasiť ani s myšlienkou, že by existencia jednej vyživovacej povinnosti (k mal. O.) bola (mala byť) prekážkou vzniku ďalšej vyživovacej povinnosti (narodenia ďalšieho dieťaťa). V spojitosti s príjmom otca dosahovaným v zamestnaní v Bratislave, nemožno tiež prehliadnúť okolnosť nepochybne vyšších (v porovnaní s regiónom aktuálneho pobytu otca) životných nákladov (predovšetkým strava, doprava a ubytovanie) spojených s týmto miestom výkonu práce.

20. Čo sa týka otcom/odvolateľom spochybnených výdavkov, krajský súd východiskovo uvádza, že aj v prípade aplikácie inštitútu potenciality je naplnenie odôvodnených potrieb detí možné (objektívne limitované) len do tej miery, akú dovoľujú pomery výživou povinnej osoby. Takéto chápanie kritéria určenia/zvýšenia výživného plne korešponduje (aj) so zákonom stanoveným oprávnením detí podieľať sa na životnej úrovni rodiča (§ 62 ods. 2 veta druhá ZoR). Inými slovami, odôvodnené potreby môžu byť uspokojované len v takom rozsahu/miere, ako to umožňuje ustálená potencialita a celková situácia na strane výživou povinnej osoby. V okolnostiach súdnej veci to znamená, že ako objektívne neprimerané možnostiam a schopnostiam otca (stanoveným na princípe potenciality) sa javia uplatnené výdavky v sume 50 eur každý mesiac na obuv dieťaťa, resp. paušál v sume 34 eur mesačne. Ostatné/ďalšie uplatnené výdavky však svojim rozsahom neprekračujú bežný/štandardný rámec výdavkov zodpovedajúcich zisteným/ustáleným príjmovým pomerom. Nezodpovedá tiež obsahu spisu, že by okresný súd nehodnotil aj príjem druhá matky. Položky, ktoré v ďalšom otec osobitne namietal (posledná veta bodu 12 tohto odôvodnenia), skutočne nie sú pravidelnými/mesačnými nákladmi (ale jednorázovými), to však nič nemení na potrebe/nevyhnutnosti ich rozpočítania do celkových/pravidelných nákladov.

21. Zhrnúc doteraz konštatované, v posudzovanej veci nastala kvalifikovaná zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie vyživovacej povinnosti, potencialita výživou povinného je ustálená príjmom 760 eur mesačne v čistom, pričom týmto okolnostiam v kontexte s rozsahom dôvodne uplatnených výdavkov (odôvodnených potrieb) maloletého, okolnosťou, že otec sa s dieťaťom vôbec nestretáva (len formálne deklaruje prekážku v podobe bránenia zo strany matky) a celkovou situáciou otca a matky (s

dôrazom na jej nepriaznivý zdravotný stav) aktuálne (ďalšou zmenou pomerov môže byť vysokoškolské štúdium dieťaťa) zodpovedá suma 165 eur mesačne.

22. Opísaný záver zároveň v sebe implikuje zamietnutie (výrok I. rozsudku odvolacieho súdu) návrhu otca na zníženie výživného ako nedôvodného (z rozoberaných okolností totiž nevyplývajú žiadne relevantné dôvody pre znížovanie výživného na mal. O.). Súčasne krajský súd vo zvyšnej časti (do požadovaných 200 eur) zamietol i návrh matky na zvýšenie výživného. Ako totiž už bolo naznačené, aplikovaný princíp potenciality príjmu na strane výživou povinnej osoby nepredstavuje bezbrehé „nastavenie“ hraníc možností/schopností výživou povinnej osoby, ale len také, aké reálne mohol/mal dosahovať. Napokon odvolací súd osobitným výrokom deklaroval zmenu poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca k mal. O..

23. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 52 a § 2 ods. 1 CMP. Dotknutý výrok sa týka tak konania pred súdom prvej inštancie, ako i pred odvolacím súdom.

24. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Spôsoby výkonu rozhodnutia sú upravené v § 378 a nasl. CMP.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených vád. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.